FOTO'S FLIP FRANSSEN EN REMKO DE WAAL/ANP

De eerste asielzoekers arriveerden vrijdag op Heumensoord, een natuurgebied bij Nijmegen waar op termijn drieduizend migranten worden gehuisvest in tentpaviljoens. Een aantal asielzoekers vond de noodopvang onvoldoende en verliet het terrein daarom uit protest.

Slapen met een zwarte lap als deur

Asielopvang In een natuurgebied bij Nijmegen worden 3.000 vluchtelingen opgevangen in provisorische paviljoens. Een dertigtal vluchtelingen vond het te sober en vertrok.

Door onze correspondent
Annette Toonen

NIJMEGEN. Onder luid gejuich van omstanders komt de eerste bus met vluchtelingen aan op Heumensoord, nu de grootste opvanglocatie in Nederland. De opvang is in twee weken uit de grond gestampt in een natuurgebied bij Nijmegen.

Say it loud, say it clear, refugees are welcome here, zingen tientallen mensen als de bus stopt bij de ingang. Ze houden bordjes omhoog: WELCOME, Arabisch ondertiteld. Passagiers in de bus zwaaien. Het zijn mannen, vrouwen en kinderen uit met name Syrië.

Gisteren werden de eerste driehonderd vluchtelingen verwacht in deze noodopvang. In de loop van dit weekeinde zal het aantal oplopen naar achthonderd. Bij aankomst krijgen ze een tas uitgereikt met beddengoed, toiletartikelen, een schoonmaakdoekje en waspoeder. De huisregels worden uitgelegd.

Gistermiddag verlieten meteen na aankomst dertig tot veertig asielzoekers de opvang (mannen, vrouwen en kinderen). Ze vonden de voorzieningen onvoldoende en zagen vooral op tegen het gebrek aan privacy. Een aantal van hen keerde al dezelfde avond terug, zegt de COA-woordvoerder, die eraan toevoegt dat het inderdaad om sobere opvang gaat.

Ondertussen wordt gebouwd aan nog meer tenten, paviljoens genoemd, zodat er uiteindelijk plaats is voor drieduizend vluchtelingen. Als de bus het terrein opdraait, waait een stofwolk op. Overal liggen nog hopen zand, zijn kuilen, staan graafmachines. Bouwvakkers werken onverstoorbaar door.

Vlak voor de komst van de vluchtelingen worden journalisten rondgeleid door het dan nog onbewoonde kamp. Zij krijgen de paviljoens van binnen te zien; de tenten met 'muren' van harde beplating en een zeil als dak.

In één paviljoen is plaats voor 96 vluchtelingen, acht per 'kamer'. In de kamers staan vier stapelbedden en acht lockers. Er wordt druk gestofzuigd en gedweild.

De kamers zijn van elkaar gescheiden met een wand van dunne houtvezelplaat, 'af te sluiten' met een zwarte lap. Dat is veiliger bij brand dan een echte deur, legt een woordvoerder van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) uit. Gezinnen, mannen en vrouwen zullen in de paviljoens gemengd worden gehuisvest. Locatiemanager Lian van Driel verwacht geen problemen: „Wij zijn hier voor opgeleid."

Bij de ingang is een grote zaal waar de vluchtelingen in shifts te eten krijgen, drie maaltijden per dag, verzorgd door een cateraar. Aanpalend is een grote recreatieruimte met bankstellen. Duidelijk nog niet af. Er zijn ruimtes met rijen toiletten, douches, wasmachines en droogtrommels. Hoe lang vluchtelingen hier zullen verblijven, is onbekend. „Zo kort mogelijk", antwoordt de woordvoerder van COA.

Een man met twee honden passeert het terrein. Hij, Sjors van Vorstenbos, werkt bij Span-Tech, en bouwt toevallig op dit moment aan een opvangkamp voor vijfduizend vluchtelingen in Duitsland. „Dat ziet er niet zo luxueus uit als hier", zegt hij. „Zo'n paviljoen", en hij wijst naar de eetzaal, „wordt normaal wordt gebruikt voor exclusieve evenementen."

COA dat afgelopen week aangaf behoefte te hebben aan grote opvanglocaties, zegt „enorm geholpen te zijn" met Heumensoord. De paviljoens staan op de plaats waar elk jaar een kamp wordt opgebouwd voor duizenden militairen die de Vierdaagse lopen. Stroomkabels en riolering zitten er al in de grond. Bij het ministerie van Defensie is jarenlange ervaring met het (snel) bouwen van een onderkomen op deze locatie.

Het is ook niet de eerste keer dat op Heumensoord vluchtelingen worden gehuisvest. Ook in 1998 werd er een tentenkamp gebouwd, toen voor duizend asielzoekers. Maar de tenten gingen lekken, het werd te koud, de verveling sloeg toe. „Na dringend overleg met de toenmalige staatssecretaris zijn de vluchtelingen uiteindelijk verplaatst", vertelt oud-burgemeester Ed d'Hondt.

Vorige week sprak hij met de huidige burgemeester, Hubert Bruls. Zijn advies aan hem: „Zorg voor activiteiten, wees er onmiddellijk bij als zich incidenten voordoen, blijf praten met de bevolking, zorg voor draagvlak, verwaarloos dat niet."

In de vlakbij gelegen wijk Brakkenstein zijn vooral zorgen, vertelt Hermine Groenendaal van de wijkraad. Over de veiligheid en of er wel genoeg activiteiten zullen zijn voor de vluchtelingen. „Hoe het zal gaan, kan niemand ons zeggen. Drieduizend vluchtelingen zijn er immens veel. We weten niet hoe het uitpakt. Voorlopig hebben we alles onder controle." Er zijn bijvoorbeeld twee extra wijkagenten beloofd.

In 1998 gingen tenten lekken, het werd te koud

Ruim dertig medewerkers van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers begeleiden de eerste groep van 800 mensen. Overdag zijn er vijf beveiligers, 's nachts zijn er drie, aangevuld met acht brandwachten.

Burgemeester Bruls noemt de huisvesting in paviljoens „niet ideaal. Maar nood breekt wet." Alles beter dan mensen die op straat slapen. „De les van 1998 is wel dat er voldoende dagbesteding moet zijn. Gelukkig zijn er ontzettend veel initiatieven in Nijmegen, van scholen, de universiteit, de hogeschool, sportverenigingen en bedrijven. Maar er zullen zeker vragen komen en misschien ook dingen misgaan. Waar nodig grijpen we in."

De afspraak is dat de noodopvang op Heumensoord 1 juni 2016 wordt beëindigd.

HUISVESTING VLUCHTELINGEN

Lege gebouwen als woning voor vluchtelingen

Leegstaande gebouwen die in handen zijn van het Rijk kunnen worden ingezet voor de huisvesting van vluchtelingen. Het gaat om kantoren, kazernes en gevangenissen waarin duizenden vluchtelingen kunnen verblijven. „Een zekere soberheid is onvermijdelijk", zo zei premier Rutte gisteren na afloop van de ministerraad waarin tot deze vorm van huisvesting was besloten.

De maatregelen moeten de druk op de bestaande voorraad aan sociale huurwoningen verlichten. De panden worden aan de gemeenten aangeboden. Via een speciale regeling zullen corporaties de panden exploiteren hoewel zij niet de eigenaar zijn. Dat is normaal gesproken niet toegestaan.

Volgens verantwoordelijk minister Blok (Wonen, VVD) lossen de maatregelen niet alles op, **maar verlicht het wel de druk**. De gebouwen kunnen ook gebruikt worden door het COA voor de opvang van asielzoekers. Het Rijksvastgoedbedrijf heeft zo'n 80.000 vierkante meter ruimte beschikbaar.